СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 246. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 21-го жовтня 1936. — VOL. XLIV. No. 246. Jersey City, N. J., Wednesday, October 21, 1936. THREE CENTS

НЕМА ПОДВІЙНОЇ БУХГАЛЬТЕРІЇ, КАЖЕ МОРҐЕНТАВ

ВАШИНҐТОН. — Як підчас виборів і політичних дебат політичні бесідники подають часами неточні дати чи неправдиві факти, які відносяться до фінансової політики держави, то на це не звертається уваги. Та коли бувший президент держави, як от Герберт Гувер, закине урядові Злучених Держав, що веде у фінансових справах подвійну бухгальтерію, то таких закидів не можна промовчати. Так заявив секретар скарбу Морґентав у звязку з промовою Гувера, яку він виголосив минулої пятниці в Філядельфії, та в якій закинув державній скарбниці „інтелектуальну нечесність", котра полягає в тім, що уряд фальшує фінансові звіти, не представляючи тим робом громадянству дійсної правди щодо видатків держави. Морґентав доказував, що коли є яка „подвійна бухгальтерія", то це та, яку завів сам Гувер як був президентом, а теперішня адміністрація саме намагається представляти всі видатки по змозі якнайясніше. І тому не є правдивий закид Гувера, що теперішня адміністрація веде подвійний буджет. Є тільки один буджет, і то той, що представлений публиці в такий ясний спосіб, як іще ніколи передтим.

ЛАНДОН ЗА ЗДОБУТТЯ ЗАГРАНИЧНИХ РИНКІВ.

АЛЬБУКЕРКЕ (Ню Мексіко). — У своїй промові, звернений до годівців худоби, републиканський кандидат на президента, ґубернатор Ландон, взивав фармерів попирати републиканську партію і її кандидатів. Він зазначив, що саме тут у Ню Мексику найкраще зрозуміють републиканську плятформу, що хоче заховати американську систему правління. Потім критикував він хліборобську політику Рузвелта, що зменшила управу землі й продукцію худоби, а зате довела до імпорту худоби з Мексика. А вкінці заявив, що републиканська партія, якщо прийде до влади, піднесе ціни на хліборобські продукти та здобуде в світі нові ринки на збут продуктів американських фармерів.

СПАДАЄ ЖЕРТВЕННІСТЬ НА ШПИТАЛІ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Д-р Френк Адейр, з „Меморіел Госпітел" у Ню Йорку, говорив про фінансове положення, в якім опинилися в останніх часах американські шпиталі. Він сказав, що наближається велика шпитально-фінансова криза. А це головно тому, що багачі, які досі звикли призначувати в тестаментах поважні суми на допомогу шпиталям, зачали ті жертви відкликувати. А відкликують їх тому, що наложено тепер на спадки дуже великі федеральні й державні податки. Ось це було між іншим причиною, що Ізидор Штравс, бувший американський амбасадор до Франції, що недавно помер, відкликав кодицилем (додатком до тестаменту) $1,000,000, призначених попередно в тестаменті на шпиталь, покликуючись при відклику на згадані податки. А таких випадків, говорив д-р Адейр, є тепер щораз більше. Не маючи відповідних приходів, шпиталі банкротують, або дають таку лиху лікувальну обслугу, яка є цілком невідповідна.

КВЕСТІОНУВАЛИ ЗАКОННІСТЬ МОРҐЕДЖОВОЇ МОРАТОРІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Перед найвищим судом мала рішатися справа законности морґеджевої мораторії для нюйорського стейту, яку заквестіонували Йосиф і Анґелина Лопарто проти "Дроїс Компані". Разом з цею справою булаб вирішена доля морґеджів у цілім стейті, що обняті цею мораторією. Морґеджі ті виносять приблизно $800,000,000. Та покищо позовники відкликали позов.

ЗА НАРУШЕННЯ НОВИХ АВТОМОБІЛЕВИХ ПРИПИСІВ.

НЮ ЙОРК. — Нові автомобілеві приписи, що ввійшли в життя з днем 1-го вересня, вже зачинають даватися в знаки. Вже покарано шофера вязницею за те, що він трьома наворотами в останніх 6 тижнях не повернув автомобілем у приписаний бік.

РЕЄСТРАЦІЯ БІЛЬША ЯК КОЛИНЕБУДЬ.

ОЛБАНІ. — Реєстрація, яку прослідженo в 27 містах стейту, виказує, що вона цього року зросла на 20%. З того вносять, що громадянство є цим разом сильно зацікавлене виборами президента держави.

ПОТРЕБУЮТЬ ГРОШЕЙ НА КАМПАНІЮ.

НЮ ЙОРК. — Вилієм Бел, голова републиканського виборчого фінансового комітету, каже, що републиканці певно виграють, але щоб це сталося, треба зложити ще багато грошей на виборчу кампанію. Треба, каже він далі, багато чеків від $50 до $1,000, щоб „завдати останній удар".

ЄЗУЇТ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД КОМУНІЗМОМ.

О. Френсиз Тальбот, редактор тижневика „Америка", говорив на одному бенкеті, що комуністи в Америці мають 6-міліоновий фонд на аґітацію та 38,000 людей у своїх організаціях.

ВОЛІВ СТРАТИТИ ОКО, ЯК СЛУЖИТИ У ВІЙСЬКУ!

Золочівський суд розглядає справу проти якогось Станислава Коссока з Долинки, обвинуваченого за те, що в квітні 1932-го р. зараз по поборі до полку в Золочеві, щоб оминути військову службу, пробив собі шпилькою ліве око, а опісля прикладав до рани відвар з тютюну. Внаслідок такої операції наступила в обвинуваченого затьма лівої сочки. Його відставили до лічниці, звільнили з війська й признали категорію „Д". Та обман виявився. Коссока поставили перед суд.

ВЕЛИКА ЕМІҐРАЦІЙНА АФЕРА.

Слідчі органи в Варшаві викрили величезну еміґраційну аферу. Аферисти вербували робітників на роботи до Франції й еміґрантів до Палестини. Еміґрантам доставляли вони фальшиві пашпорти, цертифікати й контракти праці. Французька й палестинська поліція задержала ряд осіб, що леґітимувалися фальшивими документами. Повідомили про це польські власті. Слідство виявило, що централя аферистів була в Варшаві, де вербували еміґрантів. З Варшави висилали їх до Данціґа, а опісля до Франції. До Палестини їхали такі еміґранти через Румунію, відки їхали кораблями. В Варшаві арештували двох головних фальшивників: Шлямовича й Сєдлецького. Третій, що крутився по Данціґу, втік.

ВБИВ ЖІНКУ, ТЕЩУ Й ПАСЕРБИЦЮ.

В окружнім суді в Варшаві почався процес В. Вжещака, масового вбивника з села Фіхалів під Ґруйцем. Вжещак застрілив свою жінку Маріяну, 18-літню пасербицю Олену Пеляшек і тещу Катерину Звенґлінську, а опісля пострілився в голову. До тещі стріляв Вжещак, коли вона спала в ліжку. Жінку застрілив коло порога дому, а пасербицю при ставі. Вбивник незабаром виздоровів. Він оправдувався тим, що вбиті жінки „обриджували" йому життя! Та слідство виказало, що Вжещак оженився зі старшою від себе жінкою для її майна, а самий покохав її доньку. В цій справі вплинула була скарга проти Вжещака, бо він напастував раз-у-раз пасербицю. На розправу покликали кільканадцять свідків.

КАБЕЛЬ З ЮГОСЛАВІЇ ДО ФРАНЦІЇ.

Французькі кораблі „Ампер" і „Еміль-Одо", спеціяльно вжинані до вкладання підморського кабля, прибули до Ігаля в Югославії. Праці над перетягненням кабля Ігальо—Марсилія, щ получить Югославію з Францією, зачнуться негайно. Стація в Ігальо вже наладнана.

МЕДВІДЬ БОРОНИВ ЧОЛОВІКА ПЕРЕД ВОВКАМИ.

Артур Гамон, пошукувач мінералів, що у шпиталі в Бернс Лейк (Британійська Колюмбія, Канада) лікується на зломання ноги, оповідає, що 3-го жовтня на нього звалилося дерево й зломало йому ногу. Він став повзти до своєї оселі. По 6 днях повзання він, утікаючи перед вовками, заліз був до печери, в котрій був однорічний медвідь. Цей не тільки Гамонові нічого не зробив, але ще й пішов за Гамоном, як він повз далі, та по дорозі відганяв вовків. Гамона змізлого звиснаженням, нарешті знайшли інші проспектори й довезли до шпиталю.

СПОСІБ, ЯК ЗБІЛЬШИТИ ФРЕКВЕНЦІЮ.

В лондонському зоольогічному городі, хоч який він інтересний, була останніми часами менша фреквенція. Дирекція городу знайшла спосіб, як збільшити число відвідувачів. Оголосили конкурс: Хто з відвідуючих відгадає вагу найбільшого слона, дістане грошеву нагороду. Англійці люблять такі речі. При брамах стоять цілі товпи народу!

БОРНЯ ДВОХ РАБІНІВ.

У Бродах від кількох літ рабіном на пять околичних рабінатів був якийсь Попперс. Та він не виявив більшої діяльности, а тільки брав з повітового уряду платню рабіна. І справді тому шість місяців новим рабіном у Бродах став Мойсей Штокберґ. Його затвердила державна влада. Обурений Попперс зачав протиакцію. В місті появилися летючки проти Штокберга, що закидують йому неморальні вчинки. На те Штокберґ відповів також летючкою, в якій зобразив Попперса як неука. Епільоґ цеї борні двох рабінів відбудеться в рабінатському суді у Львові.

В ТЯЖКІЙ СИТУАЦІЇ.

До дижурного комісара поліції в Ліверпулі задзвонив нараз нічню дзвінок телефону. — Гальо! Хто там? — питається комісар. —Тут вломник. Я замкнений у бюрі й не можу вийти. Прошу мене звідси забрати! — Тут телефонуючий вломник подав свою оханну адресу. Едвард Родней мав щойно 22 роки, а не мав ще досить досвіду. Як затріснув за собою входові двері бюра, до якого прийшов „на роботу", то не міг їх знову відчинити. Волів задзвонити до поліції, ніж померти з голоду. Отже — як видно — поліція може придатися інколи й злодієві. Дотепний, хоч нещасний вломник Родней дістав меншу кару від тої, на яку заслужив, бо стара Англія ще край гумору.

ТРЕБА ВМІТИ ПЛАВАТИ.

Варшавське міністерство військових справ у порозумінню з міністерством освіти рішило, що до шкіл професійних підхорунжих не будуть приймати тих кандидатів, що не виважуться знанням плавання 300 м. довільним стилем. Внаслідок цього розпорядку плавацький спорт у середніх школах буде поширений і обовязковий.

АРХЕОЛЬОҐІЧНІ РОЗШУКИ В КИЄВІ.

Київські „Вісті" пишуть, що підчас археольоґічних розшуків у Софійському соборі в Києві натраплено на багато гробів з 17 і 18 віку. Між ними віднайдено гріб митрополита Сильвестра Косова з 1657 р. Відкрито теж багато фресків у північній вежі собору. Всі фрески мають світські теми.

КУПЕЦЬ НАЙМИВ ВЛОМНИКА, ЩОБ УДАТИ КРАДІЖ.

Ізраель Шварц, власник склепу з черевиками у Львові, бажав поправити свою фінансову ситуацію, а що обезпечений в асекураційному товаристві на 6,500 зл., рішив удати влом, щоб дістати гроші з асекурації. В тій цілі Шварц увійшов у порозуміння зі злодієм Яном Марковським, який за 300 зл. мав вломитися до склепу Шварца. Марковський справді вломився, але забрав притім 15 пар черевиків. Шварц дістав з асекурації 900 зл. премії, а Марковський дістав опісля від Шварца тільки 90 зл. Шварц повідомив рівночасно поліцію, що вломник украв йому черевики. Поліція схопила Марковського. Тепер до Шварца зачали приходити приятелі Марковського, щоб Шварц платив адвокатів, на поправу харчу в арешті й т. п. Поліція довідалася про це й арештувала Шварца. Шварц признався до всього.

КЛІЄНТ БЕЗ УБРАННЯ.

До маґазину ґорсетів при вул. Брацкій 17. у Львові прийшов якийсь добродій у пелерині й заявив, що хоче купити ґорсет. Окремо ще сказав, що без примірення не рішиться купити, і наглим рухом зняв зі себе пелерину, являючися в Адамовому строю. Власниця склепу зомліла, а експедієнтки дістали нараз спазмів. Заки надбіг поліцай, згаданий чоловік утік заднім виходом.

ДЕВІЗОВІ ОБМАНЦІ.

В Гдіні викрили величезну девізову аферу. Обманці творили „гільтайську чвірку", до якої входили: якийсь Станислав Бендер, дальше Станислав Маліновський, редактор „Курієра Гдиньского", аквізитор оголошень Роман Горн, крім того скарбовий урядовець Крамковський, занятий при контролі девіз на ґдинському двірці. Обманство переводили в той спосіб: Бендер і Горн вишукували купців, які хотіли би вивезти за кордон валюту по одержанню довозу девізової контролі, а Крамковський виставляв цим купцям вивозові документи, вписуючи їх на викрадених блянкетах. Стверджував він урядовою печаткою, що даний купець перевіз із Данціґу означену квоту, отже творив змогу вивезти таку саму квоту. За такі фікційні посвідки брали по 50 зл. від кожної тисячки злотих. Слідство було трудне, бо „гільтайська чвірка" виступала конспіративно. Всеж їх схопили. Роля Маліновського зачиналася до коконання необережним купцем трансакції. Маліновський страшив купця, що його імя помістить у часописах, як не заплатить означеної суми. „Гільтайську чвірку" арештували.

МОСКВА ПОГРОЖУЄ

МОСКВА. — В совєтських колах кружляє поголоска, що совєтський уряд придумав плян помочі еспанському червоному урядові, яким хоче вдержати його навіть тоді, коли столицю захоплять революціонери. Кажуть, що один з високих совєтських достойників заявив, що найближчі дні є дуже критичні для цілої Европи і що Совєти рішені дати всяку потрібну поміч червоним, щоб їх задержати при владі. Цей достойник навіть заявив, що „ця поміч буде така, що здивує цілий світ".

ПРЕЗИДЕНТ АЗАНЯ ОПУСТИВ МАДРИД.

БАРСЕЛЬОНА (Еспанія). — Президент Мануель Азаня враз з трьома міністрами опустив Мадрид і прибув до Барсельони. На цей крок він рішився тому, що еспанські революціонери щораз сильніше натискають на Мадрид і правдоподібно за кілька днів вони таки його візьмуть.

ҐЕРІНҐ — ЕКОНОМІЧНИЙ ДИКТАТОР.

БЕРЛІН. — Гітлер назначив ген. Ґерінґа економічним диктатором Німеччини. Його прикази в економічній ділянці будуть законом. Ці великі права дістав Ґерінґ в цілі переведення економічної „чотирорічки", яка зробилаб Німеччину економічно самовистарчальною. Тепер міністер економіки Шахт, теж уцілости підлягатиме Ґерінґові. Але говорять, що Шахт нічого не матиме проти цього назначення, а навпаки, він є задоволений з цього, бо радикальні елементи в націонал-соціялістичній партії дошкулювали йому дуже в його роботі. Тепер вони будуть мати до діла не з ним, тільки з Ґерінґом, що має залізну руку.

БЛЮМ ЗДАВЛЮЄ ПРОТИКОМУНІСТИЧНІ МІТИНҐИ.

ПАРИЖ. — Розпорядком уряду Блюма французька поліція розігнала вподовж Парижа протикомуністичне віче. На це віче зійшлися були тисячі французьких селян. Коли же вони побачили, що поліція до віча не допускає, почали нервуватись і обурюватись. У висліді поліція арештувала 400 селян.

ПЕРЕМОГА ХОРВАТІВ У ВИБОРАХ.

ЗАГРЕБ. — Хорвати, яких переслідують серби, подібно як українців переслідують поляки, осягнули в теперішніх виборах вирішну перемогу. Партія хорватських націоналістів, що нею кермує Володимир Мачек, дістала на своїх територіях 95% голосів.

НОВИЙ ПРОЦЕС ПРОТИ ЛЕБЕДЯ.

ЛЬВІВ. — Перед львівським судом присяглих почався 19 жовтня ц. р. ще один процес проти Миколи Лебедя і Степана Долинського, яким акт обвинувачення закидає зорґанізування збройного нападу на поштовий уряд у Городку Яґайлонськім.

ЗНОВ АРЕШТУВАННЯ ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

ЛЬВІВ. — В Тяпчу, долинського повіту, арештувала польська поліція Івана Долішнього, Павла Павлишина, Олексу Павлишина і Василя Щеглюка. Арештованих відставлено до поліційних арештів у Долині. Їм закидають, що засмарували орлів на шкільному будинку і понищили дороговкази. В Тяпчу думають, що це провокаційна робота деяких безхребетників. — Дня 25 вересня ц. р. в Стрілчах Нових перевела поліція ревізію в Олекси Штурипіти і Степана Баковського. Після ревізії обидвох арештовано і по 24 годинах відставлено до ходорівської вязниці. Причина арештування невідома. — Польська поліційна влада приказала П. Аркадієві, теперішньому дякові села Борщівка, кремянецького повіту, а колишньому вчителеві української семинарії, як теж П. Хомчукові, теперішньому дякові села Татаринець, а колишньому інспекторові вселюдних шкіл, покинути волинське воєвідство і йти десь в інше місце.

РУМУНИ ТАКОЖ АРЕШТУЮТЬ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — В одному буковинському селі румунська поліція арештувала шістьох молодих українських хлопців за те, що не хотіли перед румунським прапором зняти шапок. Одного з них випущено, а пятьох відставлено до черновецької вязниці. Арештування йдуть теж по інших селах за так звану „українську пропаґанду".

ПОМЕР УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІОТ.

ЛЬВІВ. — У Золочеві помер у 70-му році життя Олександер Мамчур, емеритований завідатель скарбового уряду в Золочеві. Покійний у молодому віці брав живу участь в українському суспільному життю й організував багато товариств. За те попав у неласку в окупаційного уряду і його перенесено в Західню Галичину. Як тільки повстала своя рідна держава, покійний післав на її оборону свого сина, що зложив своє молоде життя на широких степах України.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of tl Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХТО ВМІЄ ОЦІНИТИ?

Один з наших діяльних громадян, надсилаючи до головної канцелярії аплікації з новими членами, підкреслює, що між новими аплікантами є молодий хлопець, що приїхав з України щойно тому 5 тижнів. Він теж пише, що той хлопець вписується до У. Н. Союзу тому, що відчув уже навіть у тім короткім часі, яким великим добродійством є У. Н. Союз для українського народу і для української справи.

Ось цей на око незначний собі випадок, що трапився в Бостоні, може також трапитися й деінде. І не в тім справа. Хто прибуває з краю, той знає, скільки там енергії витрачує наш нарід, щоб задержати при собі свої народні інституції. Він знає, яких то переслідувань зазнають з боку окупантів ті, що про ті наші народні установи дбають, що до них належать, що ними дорожать. Ось так у ріднім краю наші інституції вважаються нашим національним і економічним забороном, місцем, де може приміститись і працювати наша молодь, якій нема можности дістати заняття в урядах чи в інших місцях, де господарами є окупанти. Іншими словами, тяжка неволя навчила наш нарід дорожити своїми здобутками.

А тепер пригляньмося цій справі в Америці. Хоча це неукраїнська земля, то вона дає нам змогу будувати тут навіть краще українське життя, ніж це тепер можливе на тих землях, які здавен давна є наскрізь українські. Тут можемо мати такі народні українські установи, які самі захочемо мати. Тут ніхто не перешкаджає нам плекати українську культуру і заховувати українську традицію. Але зате є тут іншого роду загроза. Саме та свобода, яка тут не переслідує українства, викликує у багатьох легковажне ставлення до наших тутешніх українських здобутків. Нам здається, що так, як є тепер, буде далі. Значить, що й наші інституції будуть собі спокійно далі існувати та далі мати український характер. Це правда, що час від часу находять на нас сумніви щодо нашого українського характеру в будучності. Тоді ми навіть дійсно в страху за нашу національну будучину. Але на тім почування так і кінчиться. А що властивого ворога, як у старім краю, не бачимо, тож і остаємось при нашім стародавнім: якось воно буде. В старім краю мають наші браття вже тепер наглядний доказ величини шкоди, яку ми поносимо при затраті наших інституцій. Тому, хто з краю прибуває до Америки, а хто розумний і ідейний, той уміє оцінити таку організацію, якою є У. Н. Союз, і тому не може ухилитися від того патріотичного обовязку, щоб не стати членом цеї твердині українства в Америці. І ось на це треба нам вказувати, коли притягаємо до Союзу ще й ту частину нашої імґрації, що ще досі не визнала потрібним взяти добре обезпечення в чесній, солідній і патріотичній нашій організації.

НОВИЙ РІД РЕКЕТІРІВ

(Почтовий уряд про обманців, що виступають як „очні спеціялісти").

Головний почтовий інспектор у Вашинґтоні розіслав осторогу перед рекетірами зі шайки, знаної як „Глимер Рекет", що натягає людей на великі суми, обіцюючи їх виліковувати з недомагань зору. Ці рекетірі звичайно підходять до людей старших, 70 або більше літ, бо звичайно у такому віці люди западають на цього роду очні недомагання, що їх тяжко виліковати. Вினайшовши такого чоловіка, рекетір під якимсь претекстом зближується до нього, й ніби випадково, запримітивши його очну недугу, починають пропонувати йому свої услуги. З їх пояснень виходить, начеб вони були представниками якоїсь відомої оптичної фірми, й начеб вони мали якісь нові, впрост чудотворні окуляри, які через довше уживання скріпляють зір, а навіть виліковують з певних хронічних недуг. За донесенням почтових інспекторів, тим рекетірам нераз вдається витягнути з людей сто й більше долярів за такі окуляри, які не вартували більше як три, чотири доляри.

Але нераз рекетірі пускаються на ще більші обманства. Нераз такий „очний спеціяліст", оглянувши очі своєї жертви, скаже: „Ви маєте якісь недомагання в своїх очах. Я не знаю добре, які. Одначе там у моїм авті жде на мене славний лікар-окуліст, який враз зі мною їде у своїх справах. Я попробую наклонити його, щоб оглянув ваші очі". Після цього він вибігає на вулицю, йде до свого авта, в якому жде на нього цей ніби „спеціяліст", а фактично ще один рекетір, та по короткому часі обидва вертаються до дому своєї жертви. Перший спеціяліст радісно говорить: „Доктор Н. Н. був такий добрий, що послухав моєї просьби. Сядьте лиш, а він вас огляне". Жертва сідає, а після кількох хвилин оглядин, другий рекетір виголошує: „Так, у вас гостре запалення; вам грозить катаракт, себто цілковите осліплення, якщо ви не піддастеся чимскорше операції".

Скінчивши свої оглядини, другий рекетір збирається відходити. Перший стримує його: „А скажіть, хто міг би перевести цю операцію, та скільки вона коштувалаб?" Другий вичисляє низку відомих очних клінік й славних лікарів і додає: „Операція ця звичайно коштує від $2,500 до $5,000". Залякавши в той спосіб свою жертву, раз хворобою, а другий раз коштами, цей другий рекетір знов збирається відходити. Перший стримує його знову: „Доктоup, виж самі є славний спеціяліст. Не могли би ви якось помогти цим людям?" Вони рішуче не можуть стільки заплатити. Крім цього, самі кажете, що недуга небезпечна й може потягнути за собою цілковите осліплення". Другий надумується й каже: „Певно, що можу, але привезіть мені його до моєї канцелярії, або десь на якусь клініку". Перший знову забирає голос: „А хіба ви не могли би перевести цеї операції тут? Ви маєте зі собою інструменти". Другий відпекується довший час та випрадується, що це надірве його репутацію. Вкінці таки годиться, але каже, що пацієнт мусить зобовязатися до цілковитої дискреції. Він заявляє далі, що за саму операцію не візьме нічого, тільки пацієнт мусить звернути кошти за „рад", дорогоцінну матерію, якої ці рекетірі нібито уживають, щоб вилікувати хворого з небезпечної недуги. Ціна за цей „рад" звичайно дуже висока, кількасот долярів, одначе рекетірі ставлять її ріжно, залежно від фінансового стану своєї жертви.

Ці рекетірі вичайно мають велику практику у відогранню своєї ролі. Вони теж знають, як переконувати. Настрашивши наперед людину тим, що може статися, коли вона не піддасться операції, а потім змалювавши рожевими красками ці полекші, яких вона зазнає, піддавшись операції та виліковавшись знедуги, вони осягають своє.

Людина остаточно годиться на пропозицію і тепер починається операція. Рекетірі мають із собою якісь сильні плини, якими вони запускають жертві очі. Потім відповідними інструментами вони масують око. Деколи вони покривають око гумовим плином, який опісля застигає в тоненьку гумову пластинку. Здіймивши цю пластинку, вони показують її своїй жертві та кажуть, що це зоперована очна поволока. Після масажу і хвилевого оживлення ока жертва переконана, що вже виздоровіла з недуги, та що це коштувало тільки кілька соток долярів.

Постаравшись дістати за свою „операцію" готівку, а не чек, рекетірі зникають. Часто вони обдурюють людей ще в інший спосіб: Вони переконують, що дану хворобу очей можна вилікувати найновішим винаходом одного німецького лікаря. Цей винахід, вони кажуть, це спеціяльний пояс, у якому є вміщений рад. Цей пояс закладає собі пацієнт на голову, так, що рад ділає на очі і в той спосіб виліковує їх з хвороби. Цього поясу вони не продають тільки позичають за одного доляра денно. Одначе, щоб пацієнт не знищив, або не вкрав цього поясу, рекетірі вимагають за нього кавції, яку обіцюють звернути, коли дістануть назад пояс. Пояс цей є фактично безвартний. Одначе діставши за нього кавцію, рекетірі з грішми зникають.

Почтові інспектори, що є розсіяні по цілих Злучених Державах Америки, звернули на ці „операції", що повторювалися по ріжних стейтах, свою пильну увагу. У висліді кільканацять ошуканців попало під суд, де присуджено їм кільканацять літ тюрми. Одначе це рекетірство з „очними спеціялістами" ще не є зовсім викорінене. Воно є кероване з одного центру. Коли десь у якомусь стейті похованеться рекетірам нога, вони на коротко припиняють свою діяльність, щоб по якімсь часі, коли все успокоїться, знову її розпочинати.

РОБІТНИКИ, ЧИ БІЛІ МУРИНИ?

(Картина з недолі українських робітників на українських землях під Польщею).

Фірма баронів Гредлів, яка є власницею коло 3/4 цілої земельної посілости Скільщини, має всі гори (між ними славну Маківку). Гори є вкриті смерековими лісами, у лісах виводяться вовки-хижаки, які роздирають від часу до часу корови, коні чи вівці, та дики, які нищать овес та кромплі, майже одинокий продукт бідного бойка. Від кількадесяти літ фірма експльоатує ліси, обголює гори від кучерявих лісів, а на наслідки повени не треба довго чекати. При лісових роботах затруднювала все фірма велику скількість лісових робітників зі Скільщини, якими опікувалася та які за свою тяжку, небезпечну і 16-годинну на добу працю діставали належну заплату. Так ділялось, доки Фірма для вигоди та для піддержання своїх одноплемінників не віддала лісових робіт (замісць лісовим робітникам впрост, як це ділялось попередньо), жидам підприємцям, яких девізою стало, хочби по трупах фірманів і робітників, лише щоб якнайбільше заробити.

Від того часу почалась експльоатація лісових робітників. Брак серед них належної організації та свідомости спільного інтересу, їх нужда і примусова ситуація, здали їх на ласку підприємців. На підставі „на губу" зроблених умов, і то гуртових, а не збірних, підприємці платили по 5—6 злотих за 16-годинний день праці парою коней, і то в додатку не виплачували готівкою, (що є проти закону), лише невідповідними та дорожчими товарами (зіпсута солонина — 2 зл. за кг., стухла мука і т. д.), або картками до другого жида; не робили рахунку і не виплачували належности по році від скінчення праці (знаний, головно, славний на нашім терені Мошко Ліпшіц; бувший війт в Тухлі, якого потомки Захара Беркута вибрали своїм начальником). Для фірманів по лісах не було навіть колиб на мешкання, ані стаєн для коней і вони були змушені літом спати разом з кіньми у лісі під смереками. **Робітники, чи мурини у XX. столітті?** Або зимою: робітники перебували у таких колибах, що вода ніччю замерзала у посудах; люди спали все вбрані, на середині горів вогонь, а смерековий дим, їдкий як газ, виїдав очі. **Працю починали в 3. год. рано, кінчили в 10. год. ввечір.**

З робітників стягали оплати на обезпечення і Касу Хорих, одначе вразі хороби чи випадку робітник нічого не одержував, бо звичайно зовсім не був обезпечений. А якщо робітника забило в лісі, то ніхто цим не переймався. І нераз питали себе ті нещасні люди: Деж суспільна опіка?! Де Інспекторат Праці? І коли скінчиться їх недоля, новітня панщина і рабство? Однак літа плили, а доля не кращала, бо володарі цього світу рахуються лише із зорґанізованою силою, якої лісові робітники не представляли, бо кожний робив на власну руку.

Однак наспіли багатомовні події у Скільщині. Масове протикомуністичне віче, виbиття шиб у Захисті, відплата комуністам і протижидівські ексцеси, події у краю та на Маківці, масова акція проти жидівської експльоатації у Скільщині — все це не минулось без впливу і на лісових робітників.

Започаткували села Побук і Труханів, одні з найсвідоміших. З них найбільше рекрутуються лісові робітники і за ними пішла майже ціла Скільщина та відразу поставила рішучі домагання: у першу чергу усунути посередників-підприємців і передати лісові роботи безпосередньо робітникам, хоча підприємці переняли роботу від фірми перед роком, а робітники поробили контракти-умови з тими підприємцями ще на весні ц. р. Через те робітникам заявили, що зробити це тепер неможливо, однак робітники вперто станули на своїм.

Ситуація приймає поважний характер; тартак не має дерева і не може працювати, грозить безробіття 500 робітникам. Фірма грозить, що спровадить чужих робітників і заскаржить лісових робітників за невиконання умов. Очевидно, що на випадок спровадження чужих робітників можна лякатися актів розпуки лісових робітників, що борються за екзистенцію.

Щоб цьому запобігти, зійшлися представники робітників Побука і Труханова до о. Мосори на спільну нараду з місцевими українськими діячами, які зясували повагу хвилі та зажадали від робітників представити собі конкретні постуляти. Наші люди домагаються за всяку ціну усунути жидів підприємців-посередників, які для жадоби зиску перемінили їх з робітників у білих муринів, рівночасно жадають виконати умови і зобовязання, 30 проц. підвишки та платні виключно готівкою, а не зіпсутими товарами чи картками.

Делеґація, зложена з о. Мосори, м-ра Ценка і двох представників робітників, пішла до фірми на Демню, де прийняв її 11. вересня інж. Місьолек, як референт лісових справ. Однак з делеґацією він не хотів навіть пертрактувати, ані слухати постулятів робітників, бо це — мовляв — вмішування третіх чинників у справи фірми, делеґати не є робітниками ані репрезентантами орґанізації лісових робітників (якої до нині нема), робітники не мають збірних, лиш індивідуальні умови і на випадок їх невиконання фірма витягне всі консеквенції, фірма не хоче ніякого посередництва і т. д.. і т. д. Значить, фірма не хоче полагодити домагань лісових робітників, лише хоче їх віддати надалі на поталу підприємців. Між робітниками кипить, а голод і розпука можуть довести навіть до заворушень. — („Діло").

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ".

(35)

Володько знов таки не поділяє їх горя. Але на всякий випадок вислали за містечко до села дві дівки, щоб пильнували і, якщоб їхали їх родини, вказали, де є табор з худобою.

Швидко минає повний метушні день. Сонце заходить червоно. Вернулися дівки, але самі. У таборі палахкотить вогонь. Дівки принишкли. Коло них знов вються москалі, напрошуються ночувати. Дівки відгризаються, але в їх мові не чути рішучости. Це чомусь не покоїть Володька.

Він цілий день працював. Стягав і тесав кілля, вбивав у землю, привязував корови, зносив на багаття дрова. А ті дівчиська, мов подуріли. Понадувались, мов печериці.

Цю ніч табор їх має зовсім пристойний вигляд. Корови поприв'язувані. Свині загнані до маленької кошари. Палахкотить вогонь. Дівчата лягли всі гурмою ногами до вогню, а Володька взяли в середину, щоб не лізли між них москалі. Ці кружляють навколо, мов голодні вовки. Один солдатик Христом Богом благає: — дурні дівки... Йж вам нічого не зроблю. Чтож, навіть недзя на вас полюбуватця? Завтра, вот вам, пів пуда гречаних круп принесу... Направду принесу...

— Йдіть ви собі, москалю, звідки прийшли, — відгризаються дівки, а самі стискаються, мов вівці одна до другої. Володькові тісно, але натомлений і невиспаний минулої ночі, він скоро віддається на ласку і неласку тяжкого сну.

Прокинувся. Підняв голову. Зоряне небо, осіння роса, догоріє й тільки злегка жаріюче вогнище. Земля вогка. По спині пронизливо перебігає холод. Шкіра їжиться. Встав, щоб підкинути дров на вогонь.

Холодно, вогонь згасає. Дров не хотілося підкидати. Рішив піти собі геть. І Володько пішов по таборі шукати іншого місця.

Довго стоконяється між возами. Горять вогні, скрізь повно сплячих людей. По годинній блуканині знайшов догідне місце. Великий вогонь. З обох боків сплять люди. По середині дишль з якогось будинку. Розкішно розлігся на нім і думав заснути.

Та це не так легко. Думки, холод. Обернеться до вогню передом — спина страждає. Задом — груди і живіт скаржаться. Не забув і про дім. От уже друга ніч в оцій комашині, а що там? Щоб часом дійсно не стратились вони і не поїхали бозна куди. Лишатися?... Колиб хоч не з отими осоружними дівками.

І таки заснув. Розбудив його червонопикий чоловік аж рано. Потребував диля на вогонь. Володько зірвався, мов заяць і пішов геть. До свого табору прибув пізно.

Дівки неймовірно розгосподарились. Самі й в огонь дмухають і диму скоштували. Побачили Володька і всі юрбою: — ааа! Володько! І де ти пропадав?...

Володько кинув гострим зором навкруги і зауважив торбинку з гречаними крупами. Це його схвилювало. Згадав вчорашню обіцянку москаля. Володько аж надто добре знає, звідки завилась тут та торбинка. Уста, чи краще кутки його уст опали і на них їдка, іржава усмішка. У думці нищив їх найміцнішими докорами, які ще тільки існують на світі. Володько тепер не Володько. Надувся і, в кожному разі, він мало не якийнебудь поважний дядько, або, я знаю, хто. На дівок можна і не звертати уваги.

Шалихвіст Христя, що подібна на вітер і разом на захід сонця перед бурею, взялась термосити ним, але нищо не поможе їй. Він тепер і не думає постачати їм дрова. Хай самі собі йдуть шукати, коли такі розумні. Він іде тепер сам на греблю вигладати своїх. Хай роблять тут осоружні дівчатиська, що їм забандюриться...

І це не погроза. Зовсім ні. Володько обертається і відходить.

— О-о-о! Дивіться, дивіться... Здурів хлопчисько, — затеренділа Катерина. — Та куди ж ти йдеш?! Он кашу звари!...

Це Володька зриває, мов іскра бочку пороху. — Сама їж ту кашу! А я не буду їсти всякої даровизни...

— Тю-тю-тю! Здурів! З ума зіхав...

Але Володько вже не слухає. Він швидко відходить в напрямку містечка й іде просто на кузню, що стоїть біля соші. Нічого ще не їв. Не взяв зі собою хліба, ні грошей. Твердо порішив іти на греблю й не вертатись, поки не прийде батько.

Ось він уже коло кузні. Довга шопа технічної майстерні. Дзвенить залізо, гупають на раз кілька молотів, сичить і пиле жаром горнило. По кулястому бруку котять самоходи, вицокують верхівці.

— Але що це? Ні, цеж неможливо... Зупиняєся і дивиться. Так! Так. Цеж батько. І як дивно. Між вершниками, на осідланій мішком череватій каштанці чвалає батько. Довгі ноги бомбають і мало не торкаються землі. Дебела постать, на голові знайомий засмальцьований від поту кашкет темнозеленої барви.

— Татусю! — викрикує хлопець у думці. Дорогі тату!

— Татууу! — гукає він у голос.

Матвій оглядається, але не помічає відразу Володька. Тут при кузні стільки того народу.

— Я тут, тату! — вигукує він ще раз.

Матвій побачив його і підіхав. Кобила впотіла, тяжко сапає. Видно, шпарко чвалав.

— Де дівчата з худобою? — було першим запитом батька.

— Там, тату! Недалеко. Ми там розтаборились. А що дома? Де наші всі?

— Нічого, нічого! Володьку! — викрикує Матвій. — Все добре! Ми ще всі дома. Фронт зупинився за Кремянцем. Наступ австріяків відбито... Тепер до дому з худобою!

Матвій ніби хлопчик радіє. Ця радість перейшла й на Володька.

— Додому! — крикнув він. — Чогож іще тут капіти?

Чудесно. Значить, все гаразд. Значить, поженуть худобу додому, будуть і далі дома. Все таки привабливе це, чорт бери, слово... Володько радіє, мало не підскакує. Біжить коло кобили і все розпитує батька, ніби він бозна коли з дому.

Виявляється — цілу ніч човпли з гармат. Билися здорово. Земля, мов бубон, гула. Але річка Іква не пустила австріяку. Руські окопуються.

Володько готовий навіть і з дівками помиритися. Але вони тепер зовсім йому непотрібні. Ось він разом з батьком. Разом і до табору прибули на превелике здивування дівок.

— Оооо! — загули всі разом. — Дядько Матвій! Боже!

Очі, дивись, горять. Де вся та надутість, заплаканість. Дядько Матвій звязаний, мов добрий дух визволення. Обступили його, шарпає кожна до себе, розпитують на перебій, що й відповідати не встигнеш. А Матвій не той, що завжди. Ні суворик очей, ні брів насуплених. Теплий і привітливий, мов пшеничний пиріг. Коли ще вістку вчули, що додому вернуться, затупцяли, завіскали, мов без ума. Ті, що товар на пашу пігнали, миттю назад прилетіли.

Матвій закомандував худобу зганяти і в дорогу. А тимчасом торбину з харчами розвязав. Володько вовком накинувся на все домашнє. На вогню варилася каша...

— Чому дівчатам не даси мяса? — запитав Володька батько. — Що ти, найголодніший, чи що?

— А він тут не хотів їсти!... — зауважила котрась.

— А тож чому. Еее, Володьку! Так не можна...

(Дальше буде).

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за вересень 1936 року.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 2. Будич Іван.
В. 5. Василик Анна.
В. 8. Кобалька Марія.
В. 11. Романів Василь.
В. 16. Юревич Володимир.
В. 20. Войтович Прокіп.
В. 24. Футрик Богдан.
В. 36. Грушкевич Марія, Карас Марія.
В. 57. Шаршонович Михайло.
В. 58. Санковська Марія, Онищак Михайло, Шеремета Юрій, Струж Іван, Шеремета Юстина.
В. 61. Гутман Олена.
В. 65. Ядловський Василь.
В. 69. Мартинів Юрій.
В. 76. Тарновська Марія, Дідулівська Марія.
В. 77. Зарічний Володимир, Головід Марія.
В. 91. Рудавський Михайло, Лішак Іван, Кочірка Михайло, Лапиця Михайло, Олиник Іван.
В. 94. Федчишин Михалина.
В. 102. Копитко Катерина, Височький Р. Евген.
В. 108. Онисик Іван.
В. 120. Шпук Василь.
В. 121. Ярема Альберт.
В. 133. Бобрик Анна.
В. 134. Вачек Пайза.
В. 136. Галовський Михайло.
В. 137. Нановська Анна.
В. 141. Мороз Павло, Корбелак Мішел.
В. 142. Гульник Микита, Глух Анна.
Б. 143. Смерека Марія, Ландяк Олена.
В. 146. Слободзян Микола, Слободзян Данило.
В. 147. Кадубець Михайло, Змінка Марія, Вітик Стефанія, Худоба Марія, Войтович Софія.
В. 152. Білик Василь.
В. 155. Стек Марія, Берко Володимир, Шевчук Іван, Сташків Микола, Андрусечко Розалія, Шпак Михайло, Скоцинець Йосиф, Терефенко Іван.
В. 158. Станський Йосиф.
В. 163. Пашковський Іван.
В. 161. Цебрик Настуня, Мельник Марія, Іванина Стефан, Маленкевич Пилип.
В. 168. Іванило Василь.
В. 170. Попик Катерина, Мушинська Марія.
В. 175. Градовська Марія.
В. 176. Флора Тома.
В. 182. Мацюпа Михайло.
В. 188. Крохмалюк Анна.
В. 192. Тимоська Марія.
В. 203. Радзик Лотій.
В. 204. Ярич Розалія, Лехицька Марія, Гавришків Юлія, Гавришків Павло, Баран Антін, Лехицький Іван, Іванило Іван.
В. 206. Колісник Анна.
В. 207. Пасечник Марія.
В. 218. Тарнавський Олекса, Стахура Павлина.
В. 221. Мацюк Ева.
В. 226. Сверида Іван, Плекан Михайло.
В. 234. Брода Андрій.
В. 235. Денко Розалія.
В. 237. Коцопій Мирон.
В. 243. Шемердяк Стефанія, Шемердяк Ольга.
В. 247. Качмар Петро, Заячківський Володимир.
В. 248. Турчин Йосиф.
В. 255. Шичук Юлія, Кісельи Іван.
В. 260. Улан Анна, Петель Іван.
В. 270. Підгурський Володимир, Дума Петро, Магура Марія.
В. 274. Мейлі Текля.
В. 275. Костів Текля, Гречин Андрій.
В. 280. Гнатюк Володимир.
В. 281. Король Йосиф.
В. 292. Ковальська Марія, Ковальська Анна, Заморило Григорій, Вожник Михайло.
В. 296. Демчина Тарас.
В. 310. Сороцький Стефан.
В. 316. Білоус Михайло.
В. 320. Західний Зеновій, Семенків Михайло, Малко Юлія, Гнатюк Михайло, Шулка Петро, Гнатюк Дмитро.
В. 332. Шурин Пилип, Шурин Гнат.
В. 336. Дурич Семен, Гречковський Едвард.
В. 361. Сидорович Василь, Кручковський Петро, Грабовський Стефан, Почтар Прокіп, Ковалько Катерина.
В. 364. Лобур Андрій.
В. 367. Пукіш Марія, Майкрович Едвард.
В. 369. Климишин Юлія.
В. 370. Василинюк Михайло.
В. 371. Онищук Омелян.
В. 373. Федина Василь.
В. 375. Грищай Емілія, Литвин Іван.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Товт Іван.
В. 9. Вашека Андрій, Старовецька Анна, Гевчук Павло, Вербицький Михайло.
В. 18. Федишин Іван, Гапій Михайло, Зопко Микола.
В. 29. Говард Фелч Петро, Куляшов Іван.
В. 33. Брус Магдалина.
В. 39. Бура Текля, Глива Василь.
В. 40. Вітковський Йосиф, Вітковська Анастасія.
В. 55. Ячник Антін.
В. 73. Ковальчук Марія, Ковальчук Петро.
В. 85. Борецький Прокіп, Корницький Василь.
В. 96. Мандзяк Марія, Гриб Стефан, Кемпа Микола, Король Стефан, Вознюк Семен.
В. 97. Смага Микола, Грубяк Костка.
В. 100. Галман Марія.
В. 102. Лях Анна, Сенчина Стефанія.
В. 104. Сенько Ольга.
В. 105. Мричко Василь, Мричко Анна.
В. 112. Проців Олена.
В. 127. Качор Текля, Качор Лука.
В. 130. Тимків Лікера.
В. 135. Зіз Текля, Зіз Стефан.
В. 144. Бобола Станислав,* Бобола Іван.*
В. 152. Смагула Йосиф.
В. 155. Пашула Володимир,* Грабінська Юлія, Грабінський Олекса.
В. 158. Яринський Юрій, Русин Олекса.
В. 176. Нагорняк Йосифа, Семкович Лука, Бричка Іван, Грим Петро, Дзюган Михайло, Іванюта Роман, Пукіш Петро.
В. 186. Бесітка Тереса, Янкович Олена, Кріль Марія.
В. 192. Семенів Лука.
В. 193. Трач Йосиф, Дямонд Марія.
В. 210. Питляр Олекса.
В. 221. Савчин Розалія, Савчин Микола.
В. 229. Пшебильський Яків, Вольський Гендрик.
В. 230. Горбаль Теодор, Горбаль Явдоха.
В. 237. Кацюбан Розалія, Кацюбан Пилип.
В. 243. Менцільский Теодосій.
В. 253. Шабан Григорій.
В. 266. Сивик Стефан.
В. 276. Бабяк Анна.
В. 292. Коваль Анна, Мариняк Катерина.
В. 298. Дмитраш Софія.
В. 304. Попелюк Андрій.
В. 326. Гнатко Йосиф,* Гнатко Марія, Гнатко Михайло, Гнатко Іван.
В. 330. Скаськів Варварка, Скаськів Михайло.
В. 338. Волчко Кульчицька Домініка, Крайняк Іван.
В. 342. Гураль Іван, Кіра Марія, Лещник Михайло, Менда Михайло, Кіра Петро.
В. 365. Горват Тесій, Горват Марія, Гуляк Марія, Мичак Розалія, Мичак Марія, Гуляк Іван, Малик Анна, Малик Стефан, Стефанов Феодор.
В. 370. Гузар Костантин.
В. 388. Никляш Каролина, Никляш Яків.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 85. Шпак Іван.
В. 203. Прибила Юрій.
В. 204. Бойчук Максим, Сітницький Мирон, Чупіль Йосиф.
В. 210. Дзюма Микола, Дзюма Евген.
В. 242. Дубіцький Франко.
В. 292. Михалюк Карло.
В. 330. Ковальчик Анна, Корнят Василь.
В. 361. Романишин Стефан,* Романишин Григорій, Романишин Явдохія.

ЧИСЛО ЧЛЕНІВ ПЕРЕНЕСЕНЕ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 221. — 1 член.
В. 280. — 1 член.
В. 349. — 1 член.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 76. Рубас Анна.
В. 292. Михалюк Карло.
В. 361. Гаймер Катерина.
В. 375. Огар Петро.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 6. Періг Кирило, Федів Анастасія.
Б. 14. Ткач Іван*.
В. 20. Годяк Василь.
В. 25. Єдлінський Іван.
В. 31. Процак Марія, Процак Ксеня, Палик Іван, Процак Іван.
В. 39. Хомяк Анна, Матковський Йосиф, Фішер Анна, Кіцак Марія, Кіцак Антін.
В. 61. Дебич Марія, Дебич Микола.
В. 63. Печеняк Анна.
В. 66. Ількович Марія, Панько, Ількович Михалина, Ількович Іван.
В. 67. Стадник Іван.*
В. 69. Фатюк Григорій.
В. 70. Коник Олекса,* Марущак Іван.*
В. 72. Возняк Пилип.
В. 78. Бівас Іван, Тимчишин Марія, Запоточний Петро, Запоточна Анна, Лесяк Петро.
В. 80. Кобіта Микола.
В. 81. Колодницький Іван,* Крисоватий Павло,* Будагазий Андрій.
В. 85. Паращак Стефан,* Шляхтянчин Петро,* Шляхтянчин Василь,* Процько Марія, Шляхтянчин Василь, Паращук Данило, Ковальчук Петро.
В. 104. Зельвак Марія, Кужма Йосиф,* Дубан Анна.
В. 105. Немий Теодор.
В. 106. Качмар Ілько.
В. 113. Драган Дмитро.
В. 126. Ткач Йосиф.
В. 135. Цапар Марія, Геферт Софія, Геферт Андрій, Терлецький Михайло, Терлецька Марія.
В. 137. Турчинський Йосиф,* Боровський Франко.
В. 147. Змінка Іван,* Шабот Михайло,* Собшак Анна, Содзак Петро.*
В. 159. Панко Анна.
В. 161. Гуцаль Ольга, Гуцаль Анна, Гуцаль Яків, Гуцаль Марія, Підуфалий Іван.
В. 165. Ковалиско Михайло.*
В. 166. Темцьо Катерина.
В. 168. Гелета Михайло, Гелета Марія.
В. 174. Козар Теодор, Коваль Анна.
В. 193. Папсун Михайло, Папсун Берта.
В. 204. Бойко Анна, Корпан Софія.
В. 213. Коваль Іван, Кузенка Тимко, Кузенка Юстина, Мороз Микола, Лукасевич Антін, Кук Арсеній, Кобрин Михайло, Кобрин Василь.
В. 216. Янсевич Текля.
В. 223. Танчук Павло,* Біросак Михайло, Кулик Михайло, Біросак Ева, Барнас Іван.
В. 227. Медвідь Іван.
В. 231. Чолій Роман, Чолій Анна.
В. 232. Андрух Марія.
В. 233. Гаврилко Антін.
В. 239. Горбатий Стефан,* Мокрицька Мелянія.
В. 242. Криба Андрій, Криба Марія, Дупівка Олена, Драбик Андрій, Гіба Андрій, Рінго Андрій мол., Юрковський Михайло.
В. 249. Косторя Елисавета.
В. 259. Скородинська Олена.
В. 271. Ващишин Агафія.
В. 285. Кривий Томко.
В. 288. Присташ Микола,* Присташ Іван,* Присташ Катерина, Присташ Онуфрій.
В. 295. Галамай Теодор, Галамай Катерина, Мельник Омелян.
В. 298. Шальвіра Микола, Шальвіра Анастасія.
В. 300. Мичковський Михайло.
В. 307. Черчовий Андрій.
В. 309. Безчерчий Михайло.*
В. 316. Хованець Михайло.*
В. 317. Шмокалюк Анна, Крістов Наталія, Крістов Юрій.
В. 341. Бахоровський Франко, Кренціглова Домка, Щерба Стефан, Жук Андрій, Кеня Анна, Бенда Михайло, Макевич Дмитро, Мікіївська Ева, Мичківський Стефан, Остаф Семен, Шумейда Михайло, Сивий Григорій, Воланський Петро, Завінський Адам, Каня Стефан.
В. 345. Процько Василь.
В. 352. Лема Петро.
В. 361. Білоус Юліян, Німець Олекса, Сидор Катерина, Лисенко Евген.
В. 365. Загібайло Іван, Ходан Іван, Камінська Магдалина, Камінський Микола, Загібайло Василь.
В. 369. Польський Михайло.*
В. 370. Малішевський Андрій, Вітовська Михалина, Малішевська Анастасія.
В. 371. Семанек Йосиф, Семенюк Михайло, Семенюк Юлія.
В. 400. Кондор Мелянія.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 28. Дубіцький Франко.
В. 55. Манастирський Омелян.
В. 117. Чупіль Йосиф.
В. 155. Корнят Анна, Корнят Василь.
В. 178. Пийко Марія.
В. 221. Канюник Йосиф.*
В. 238. о. Железівський Йосиф.
В. 365. Шпак Іван.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 76. Рубас Анна.
В. 292. Михалюк Карло.
В. 361. Галичин Катерина.
В. 375. Огар Петро.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 6. Плетеник Василь.
В. 147. Собчак Іван мол.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ЗІ ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 83. Ярмолюк Марія, Ярмолюк Микита.
В. 137. Комісар Анна, Комісар Петро.
В. 334. Катороз Олекса.
В. 367. Пукіш Марія.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 4. Ференц Кость.
В. 29. Петрочко Антін, Гривняк Ілько.
В. 50. Сарабаха Михайло.
В. 65. Матляга Стефан мол.
В. 70. Маковський Іван.
В. 83. Кляпко Михайло.
В. 106. Фтомин Михайло.
В. 137. Брикса Григорій.
В. 142. Голимар Титус.
В. 221. Стефанюк Михайло.
В. 286. Челак Теодор.
В. 301. Андронік Іван.
В. 324. Філь Петро.
В. 361. Кручковський Василь.
В. 383. Козак Дмитро.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком вересня 1936 р. було в У. Н. Союзі повнолітніх членів	21,309
В місяці вересні 1936 р. принято нових	139
В місяці вересні 1936 р. принято наново	102
В місяці вересні 1936 р. принято з переступними листами	14
В місяці вересні 1936 р. принято з інших кляс	10
В місяці вересні 1936 р. перенесено зі старого до нового роду обезпечення	3
Разом	21,577
В місяці вересні 1936 р. суспендовано	157
В місяці вересні 1936 р. відійшли з переступ. листами	9
В місяці вересні 1936 р. відійшли до інших кляс	10
В місяці вересні 1936 р. перенесено зі старого до нового роду обезпечення	3
В місяці вересні 1936 р. відійшли на безпл. продовження	2
В місяці вересні 1936 р. відійшли зі зворотом в готівці	6
В місяці вересні 1936 померли	16
Разом	203
З кінцем вересня 1936 р. в У.Н. С. було дорослих членів	21,374

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д. на $ 100	1
В клясі А. на $ 250	14
В клясі А.А. на $ 500	148
В клясі В. на $ 750	26
В клясі С. на $1000	294
В клясі В.В. на $1500	9
В клясі С.С. на *2000	2

НОВІ РОДИ.

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500 на $ 500	381
В клясі О-1000 на $1000	277
В клясі О-1500 на $1500	3
В клясі О-2000 на $2000	2
В клясі О-2550 на $2500	—
В клясі О-3000 на $3000	—

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500 на $ 500	757
В клясі Р-1000 на $1000	489
В клясі Р-1500 на $1500	4
В клясі Р-2000 на $2000	4
В клясі Р-2500 на $2500	—
В клясі Р-3000 на $3000	—

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500 на $ 500	503
В клясі Е-1000 на $1000	188
В клясі Е-1500 на $1500	4
В клясі Е-2000 на $2000	—
В клясі Е-2500 на $2500	—
В клясі Е-3000 на $3000	—

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ

В клясі W- 500 на $ 500	913
В клясі W-1000 на $1000	2,116
В клясі W-1500 на $1500	6
В клясі W-2000 на $2000	4
В клясі W-3000 на $3000	1

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ ДАВНИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі Т- 100 на $ 100	5
В клясі Т- 250 на $ 250	244
В клясі Т- 500 на $ 500	4,320
В клясі Т- 750 на $ 750	657
В клясі Т-1000 на $1000	9,719
В клясі Т-1500 на $1500	222
В клясі Т-2000 на $2000	61
Разом	21,374

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

М. С., Ню Йорк, Н. Й. — Про цю справу було вже сказано загально недавно в одній зі статтей. Ваші завваги цілком слушні.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 6. Мигаль Василь, Мигаль Іван, Мигаль Олена, Мигаль Ева, Мигаль Стефан.
В. 11. Ковальчик Катерина.
В. 16. Москаль П. Петро.
В. 33. Баран Павлина, Баран Софія, Баран Володимир.
В. 46. Левицький Мирон, Левицька Евгенія 2.
В. 77. Федюш Е. Рудольф.
В. 130. Семусь Юрій, Семусь Іван.
В. 164. Генгер Йосиф, Костів Катерина, Еваниа Теодор, Петак Анна.
В. 172. Макар Дмитро мол.
В. 175. Костенько Семен Евген, Градовський Андрій Іван.
В. 179. Гольдак Ольга, Гольдак Анна.
В. 194. Гошовський Михайло.
В. 204. Шустик Юрій, Стасюк Дорота Люба 2, Недошитко Наталія Олександра 2, Богданович Станислав 2.
В. 221. Шпікула Тарас Володимир.
В. 223. Фещак Микола.
В. 234. Скоренька Олена, Скоренька Віра, Сусько Іван, Пятковський Михайло, Пятковська Анна.
В. 260. Кіцак Катерина, Барильська Емілія, Барильська Евгенія.
В. 267. Хомик Іван.
В. 272. Кондрат Евген 2.
В. 283. Віцента Ольга.
В. 296. Ковалюк Микола, Ковалюк Зейн, Ковалюк Евген, Ковалюк Анна.
В. 301. Николишин Ольга.
В. 310. Пелехатий Мирослав.
В. 319. Головчак Антонит, Вельгос Селма, Вельгос Ріта.
В. 332. Шурин Дарка, Шурин Юрій, Шурин Василь, Шурин Юлія.
В. 367. Башта Теодор, Башта Михайло.
В. 370. Колесник Катерина.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

Б. 18. Зопко Олена, Зопко Павлина.
В. 40. Вітковський Стефан, Вітковський П. Йосиф.
В. 73. Ковальчук Володимир, Ковальчук Іван, Ковальчук Юлія.
В. 85. Борецький Іван, Борецький Володимир, Борецька Юстина, Корницький Едвард.
В. 95. Згіба Феня.
В. 144. Панько Марія, Панько Анна.
В. 221. Скочиляс Михайло, Скочиляс Катерина.
В. 237. Коцюбан Розалія.
В. 243. Міцінський Ярослав.
В. 326. Гнатко Іван, Гнатко Олена, Гнатко Данило, Гнатко Володимир, Гнатко Василь, Гнатко Анна.
В. 330. Скаськів Володимир, Скаськів Богдан.
В. 342. Гураль Андрій.
В. 365. Малик Федор, Малик Олекса, Малик Анна.
В. 369. Сидорак Іван мол.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 151. Моло Стефан, Моло Петро, Моло Григорій, Моло Марія, Вавришко Іван.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

Б. 362. Касперський Йосиф.
В. 364. Ярига Марія.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 28. Савчук Олена.
В. 31. Процак Михайло, Процак Юлія, Процак Іван, Процак Катерина.
В. 33. Іванишин Анна.
В. 69. Левицький Мирон.
В. 78. Житек Іван, Житек Марія, Житек Софія.
В. 80. Кобіта Анастасія, Кобіта Михайло, Кобіта Адам Йосиф.
В. 81. Будагазий М. Олена.
В. 85. Процько Магдалина, Самець Варвара, Паращук Павло, Паращук Марія, Шляхтанчин Леон, Шляхтанчин Михайло, Паращук Анна, Паращук Катерина, Ковальчук Петро, Ковальчук Олена, Шляхтанчин Марія, Шляхтанчин Йосиф.
В. 112. Петла Марія.
В. 113. Гембіль Дмитро, Гембіль Іван.
В. 123. Перун Станислав, Драган Іван.
В. 201. Борецька Розалія.
В. 223. Біросак Ловрен, Помес Данило мол., Барнас Анна, Барнас Петро, Барнас Марія, Барнас Йосиф.
В. 231. Чолій Мирослав, Чолій Михайло, Чолій Іван, Чолій Ольга, Чолій Елисавета, Чолій Василь, Чолій Ірина, Чолій Роман.
В. 260. Буй Володимир.
В. 267. Заборський Стефан.
В. 288. Підгайний Василь, Підгайний Михайло, Присташ Павло, Присташ Анна, Присташ Марія.
В. 296. Шемела Михайло, Шемела Іван, Шемела Анна.
В. 298. Морозович Богдан, Шальвіра Марія, Шальвіра Анна, Шальвіра Семен.
В. 312. Дорош Давид, Дорош Павло.
В. 341. Мікієвський Михайло, Мікієвський Іван.
В. 347. Влащенко Парасковія.
В. 359. Швець Олеся, Швець Ольга, Швець Михайло.
В. 365. Стек Марія.
В. 370. Вергун Роман Іван.
В. 371. Семенюк Мілдред Маріон, Семенюк Дзійн, Семенюк Анна.
В. 381. Маркевич Іван.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 2. Будич Іван.
В. 5. Василик Анна.
В. 8. Кобилька Марія.
В. 24. Футрик Богдан.
В. 36. Грушкевич Марія, Карас Марія.
В. 57. Шаршонович Михайло.
В. 58. Санковська Марія, Онищак Михайло.
В. 63. Гутман Олена.
В. 69. Мартинів Юрій.
В. 76. Тарновська Марія, Дідулівська Марія.
В. 77. Зарічний Володимир, Головід Марія.
В. 91. Лишак Іван, Рудавський Михайло, Олійник Іван, Лапиця Михайло, Кучірка Михайло.
В. 108. Онисик Іван.
В. 120. Шпук Василь.
В. 121. Ярема Альберт.
В. 136. Головський Михайло.
В. 137. Нановська Анна.
В. 142. Глух Анна.
В. 143. Смерeко Марія, Ландяк Олена.
В. 147. Кадубецький Михайло, Змінка Марія, Вітик Стефанія, Худоба Марія, Войтович Софія.
В. 155. Стек Марія, Берко Володимир, Шевчук Іван, Сташків Микола, Андрусечко Юлія, Шпак Михайло, Скоцинець Йосиф, Терефенко Іван.
В. 163. Пашковський Іван.
В. 168. Іванило Василь.
В. 170. Попек Катерина, Мушинська Марія.
В. 182. Мацюпа Михайло.
В. 188. Крохмалюк Анна.
В. 204. Ярич Розалія.
В. 206. Колісник Анна.
В. 207. Пасечник Марія.
В. 218. Стахура Павлина.
В. 221. Мацюк Ева.
В. 234. Брода Андрій.
В. 235. Денко Розалія.
В. 237. Коцопій Мирон.
В. 243. Шемердяк Стефанія, Шемердяк Ольга.
В. 247. Качмар Петро, Заячківський Володимир.
В. 260. Петла Іван.
В. 270. Підгурський Володимир, Дума Петро, Магура Марія.
В. 275. Костів Текля.
В. 280. Гнатюк Володимир.
В. 292. Заморило Григорій, Возник Михайло.
В. 316. Білоус Михайло.
В. 320. Семенків Михайло, Малко Юлія, Шулька Петро, Гнатюк Михайло, Гнатюк Дмитро.
В. 336. Гречковський Едвард.
В. 361. Кручковський Петро.
В. 364. Лобур Андрій.
В. 370. Василинюк Михайло.
В. 373. Федина Василь.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 55. Манастирський Іван.
В. 147. Моло Григорій, Моло Марія, Моло Петро, Моло Стефан, Вавришко Іван.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 362. Касперський Йосиф.
В. 364. Ярига Марія.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ІЗ ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 223. Маліборська Магда, Маліборський Павло.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 318. Майстро Петро.

ДІТИ ПОМЕРШІ:

В. 361. Білецький Микола.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком вересня 1936 р. було в У. Н. С. дітей членів	8,182
В місяці вересні 1936 р. принято нових	63
В місяці вересні 1936 р. принято наново	31
В місяці вересні 1936 р. принято з переступними листами	5
В місяці вересні 1936 р. принято з інших кляс	2
Разом	8,283
В місяці вересні 1936 р. суспендовано	74
В місяці вересні 1936 р. відійшли з переступ. листами	6
В місяці вересні 1936 р. відійшли до старших чл. У. Н. С.	78
В місяці вересні 1936 р. відійшли до інших кляс	2
В місяці вересні 1936 р. відійшли на безпл. продовження	1
В місяці вересні 1936 р. відійшли зі зворотом в готівці	2
В місяці вересні 1936 померли	1
Разом	164
З кінцем вересня 1936 р. в У.Н. Союзі було дітей членів	8,119

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В класі 1-ій за 25 цнт. місячної вкладки	6,155
В класі 2-ій за 50 цнт. місячної вкладки	1,673
В класі 3-ій за 50 цнт. місячної вкладки	291
Разом	8,119

УВАГА,

котру кожний відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати й відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени Молодечого Департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за вересень 1936 р. суспендованими, якщо бажають бути принятими наново в члени У. Н. С. Союза, повинні зголоситись до своїх відділів у протягу тридцятьох (30) днів від дня опублікування отсього повідомлення про їх суспенсу та заплатити залеглі вкладки й інші належитости секретарям своїх відділів. Коли цього не зроблять до трицятьох днів від дня отсього повідомлення, то опісля будуть автоматично виключені з відділу і з Союза та втратять усі членські права, запомоги і привілеї, з винятком тих прав, які є застережені в нових родах обезпечення. Такі самі права й обмеження відносяться також до тих членів, які на протязі вересня 1936 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосились з ними до інших правно існуючих відділів У. Н. Союза.

Дано в Джерзі Сиґі, Н. Дж., дня 14-го жовтня 1936 р.

Дм. Галичин, гол. рек. сек.

Мусій Степанчук.

ВЖЕ ОСІННІЙ ЧАС ІДЕ.

Вже осінній час іде,
Налягає сум над світом,
Вітер хмарами жене,
Квіти жалують за літом.

Тужать, росять слізоньки
По листочках, що вєнхають,
І скиглять, як сирітки,
Що в гріб матінку вкладають.

Вони чують, що прийде
Зима-мачуха з снігами,
Що знущатися буде
Над малими сирітками.

Сохне, вяне цвіт ніжний,
Плачуть пташки і комахи,
Сум на личеньках в дітей,
Тужать й старші сіромахи.

У малих на личках жаль,
Старих лиця морщки вкриють,
А дощі несуть печаль
И літню радість із лиць миють.

Ох, не плачте за теплом
І погідним літнім небом,
Але плачте за часом,
Прогайнованим даремно.

Бо осінній вітер дме,
Все густіші стають хмари,
Зима кару всім несе,
Що тут літом дармували.

І даремний жаль квіток,
Надаремні людські сльози;
Днів життя і на волос
Ніхто стримати не може.

А осінній час іде,
В вітрах буйних холод чути;
Ох, як хочеться іще
Днів змарнованих вернути!

ДАРМОЇД.

У гостинниці гість наївся, напився, потім сказав прикликати господаря, якому сказав, що не має чим заплатити. Господар розлютився, дав гостеві раз поза вуха, потім другий раз, вкінці схопив його за обшивку та викинув за двері. Як гість відійшов уже добрий шмат дороги, здігнав його вейтер і також дав йому прочухана.

— А ви чого хочете від мене? — кричить обурений дармоїд.

— А що, за обслугу то нічого не належиться?!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

На народні цілі.

На весіллю у громадян І. і Анни Малицьких присутні гості, забавляючися, не забули також і про Рідний Край та на поклик Т. Завацького зложили $9 на народні цілі. Жертвували: І. Малицький $2; Г. і Анна Карпанюк, молоді, $1.70; Т. Данилюк, Т. Завацький, В. Заблоцький і Д. Камінський по $1; Танька Камінська 50 ц., а П. Савчук, Л. Брочковський та А. Кулік по 25 ц. Збіркою занялися Завацький і Данилюк. Гроші переслано через Обєднання.

Гість.

—o—

ЙОНКЕРС, Н. Й.

Пошанували память народньої робітниці.

Дня 30. вересня відбулися збори від. 20 Союзу Українок Америки. Пані Анета Кмець, головна урядниця Централі СУА, виголосила у віршованій формі дуже теплу згадку за бл. п. Анастасію Рибакову, згадуючи громадську і письменницьку працю Покійної. На її внесення присутні віддали пошану Покійній короткою мовчанкою і схиленням голов. При цій нагоді членкиці зложили $6 як духовий вінець на могилу Покійної. І так п. Анна Мазур і п. Анна Кобялка зложили по $2 на передплату „Жіночої Долі", а $2 зложено на пресовий фонд цього журналу. Гроші вислано через Обєднання.

Зазначуємо, що внедовзі буде влаштована забава, з якої дохід піде на народні цілі. Членкиці беруть теж участь у влаштуванні базару, що відбувається в парохіяльній галі.

Анна Кохан, писарка.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.

На визвольну боротьбу.

В суботу, дня 10. жовтня, відбулася забава в домі наших чесних громадян Михайла і Розалії Дубас з нагоди 25-літньої річниці їхнього подружжя. Гості складали принагідні желання, а гром. Дмитро Мазур підніс гадку, щоб зібрати кілька долярів на справу допомоги визволенню України. Гості зложили $8, які відіслано до Обєднання.

Жертвували: по $2: М. Дубас, Д. Мазур; по $1: Д. Мотуз, Піцик, В. Дубас, М. Вовчук.

М. Вовчук.

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО НА МІЖНАРОДНЬОМУ ФОРУМІ.

В серпні ц. р. відбувся в Софії черговий XVIII. Зїзд Міжнародньої Студентської Конференції, що її членом є теж зорганізоване українське студентство. Центральний Союз Українського Студентства вислав і цього року на зїзд свою делеґацію. Треба сказати, що участь українців у працях та імпрезах зїзду з іншими державними націями має для нас поважне моральне значіння. Молода ґенерація світу, заступлена в конференції своїм найактивнішим елементом, що за кілька літ може мати вплив на державну політику, привчається так бачити в Україні постійний та самостійний чинник міжнароднього життя. Як зовнішній знак того український прапор заступлений між прапорами інших держав членів Зїзду.

Самі праці зїзду, які мають головно професійний студентський характер, проходять у комісіях. Цікавими бувають усе. збори, присвячені вільній дискусії на ширші суспільно-політичні теми. При тій нагоді виявляється спосіб думання і тенденції кожної національної групи. Фактом є, що студентська репрезентація кожної країни діє в стислому порозумінні з її дипломатичним представництвом, отже відбиває офіційне становище.

Цього року дискусії точилися коло проблеми світового миру і позначилися сильними зударами італійсько - французькими, італійсько - англійськими та болгарсько - французькими. Французи пропонували взагалі зняти політичні проблеми з обговорення на зїздах. Проти цього рішуче виступила італійська, українська та мадярська делеґація. Румунські і югославські делеґати на знак протесту проти болгарської пропаганди взагалі покинули зїзд, а чехи і французи відтягалися від деяких імпрез.

Заслугують на увагу французькі бажання притягти до участи в СІЕ москалів. Реалізація цих плянів стріне без сумніву спротив з боку країн з націоналістично настроєною молоддю. Українська делеґація вже заявила себе в опозиції до притягнення Совєтів.

Болгарська молодь в особі болгарського студентського союзу виявилась надзвичайно гостинними та милими господарями. На честь делеґатів улаштовано низку бенкетів та принять, напр. містом Софією, Болгарським Студентським Союзом, міністерством освіти і т. п. Крім цього уладжено екскурсії до памятних болгарських місць, як Бояни з її тисячілітньою базилікою та римського монастиря, що давали делеґатам поодиноких країн можливість ближче, в інтимній атмосфері, пізнати один одного та поінформувати себе взаємно про свої національні справи. Після закриття зїзду влаштовано теж відвідини Варни та Царгороду, в яких українські делеґати з браку коштів не змогли взяти участи.

Підчас зїзду відкрито виставу культурної чинности студентства. Серед виставленої преси був теж український відділ, що, до речі, під оглядом числа і змісту був одним з багатших.

У висліді зустрічей з поодинокими делеґатами затіснено звязки між українським студентством та центральними студентськими організаціями низки країн, як теж з болгарськими журналістичними колами.

Тепер перед ЦЕСУС-ом стоїть завдання вислати делеґацію на зїзд другої світової студентської організації, це є Міжнародної Студентської Помочі, що має відбутися небавом у Стокгольмі.

Українське студентство, якого зорганізоване життя періодично руйнується, з великим трудом спромагається покривати видатки, звязані зі зїздами, а зокрема на наші відносини дуже високі, членські вкладки до міжнародних організацій. Проте ніхто не хоче відмовитися від нашої національної репрезентації і в його праці йому повинно помогти все українське громадянство.

— Пане, купіть собі цей куфер!

— Навіщо мені його?

— А як будете їхати на літнище, то спакуєте до нього білля, одяг, капелюх, черевики.

— То я маю задля вашого куфра їхати на вакації голісенький!?

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НОВИЙ ГЕНЕРАЛЬНИЙ КОНСУЛЬ ЛИТВИ.

Хочу поділитися з нашими українськими приятелями вісткою, що прибув з Литви п. **Йонас Будрис,** щоб заняти в Ню Йорку становище литовського генерального консуля. Про призначення являється для американських литовців великою честю, бо імя п. Будриса є записане в литовській історії золотими буквами.

До світової війни п. Будрис брав чинну участь у відродженню литовського народу. Підчас війни служив офіцером у російській армії. А як тільки зачато організувати литовську армію, вступив негайно до неї й займав у ній високі становища. Відомий він теж як провідник литовських повстанців у Клайпеді й як той, що розбив війська наставленого губернатора, що опирався на французьких і німецьких жовнірах. В тій боротьбі п. Будрис виявив себе знаменитим стратегом і відважним жовніром, як теж і дуже добрим дипломатом. Як відомо, мав він по заняттю Клайпеди до діла з представниками аліянтів, що вимагали від нього, щоб покинув Клайпеду та відгрожувалися, що в противному разі будуть обстрілювати місто з воєнних кораблів. На це п. Будрис відповів тим, що казав вивезти гармати на відповідні стратегічні місця, а представникам аліянтів заявив, що як вони не відкличуть ультимат до пів години, він прикаже обстрілювати їхні воєнні кораблі, що стояли в пристані. Ота відвага п. Будриса вратувала ситуацію й аліянтські представники скапітулювали. І Клайпеда осталася при литовцях, а вонож відоме, що Франція так дуже бажала віддати цю пристань Польщі.

В заслугу за цей учинок зістав п. Будрис першим губернатором Клайпеди. Потім був п. Будрис на високім становищі в міністерстві справ внутрішніх, а потім генеральним консулем у Королівці.

Про його характер можна сказати так: це тиха і дуже скромна людина, яка дуже мало про себе говорить. Це добрий набуток для американських литовців. А я думаю, що й американські українці матимуть нагоду пізнати цю так гарну людину, яка певно віднесеться сердечно й до української справи.

Казис Відікавсказ,
Філядельфія, Па.

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ. (34)

Нагло повіяв вітер і розвіяв запах леопарда. Це збентежило Тарзана, бо він не тільки втратив свій напрямок, але, не відчуваючи запаху, міг попасти просто в сіти людей-леопардів. Тарзан пристанув у надії, що вітер втихне і він знов зачує нюхом, у котрому напрямі скриваються ці злочинці.

Одначе вітер не втихав. Постоявши хвилину, він почав розглядатися за іншими знаками. Одначе інших не було. Тарзан вагався, що далі робити. Він не хотів за ніяку ціну тепер входити в отверту боротьбу з людьми-леопардами, бо не знав добре ні їх способів боротьби, ні їх сили. Наперед він хотів добре провірити їх потугу та знайти їх леговище.

По хвилі надуми Тарзан сказав до Оранда: „Ти стій тут, а я піду довкруги, може віднайду якісь нові сліди". З цими словами він подався в нетри. Чотири члени цеї скритовбивчої організації бачили Оранда і Тарзана. Їх звірячі очі пильно слідкували за доброю нагодою, щоб їх обох спрятати зі світу.

Побачивши, що Тарзан відлучився від Оранда, вони вискочили з укриття, й бігом подалися в напрямі Оранда. Їх нагла поява наповнила чорного воїна жахом. Для нього не було найменшого сумніву, що це вони, люди-леопарди, женуться за ним, щоб убити його так, як вони вже вбили сотні людей передтим. Втілення жахливої смерти появилося перед ним.